

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

INSTYTUT DYDAKTYKI WOJSKOWEJ

Egz. nr 2

Ppik dr Ireneusz LYSIAK

SPRAWOZDANIE Z BADAŃ

opinii nauczycieli akademickich Katedry Sztuki Operacyjnej
o procesie opracowania prac dyplomowych
w Akademii Obrony Narodowej



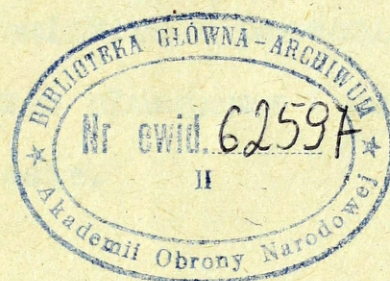
62597

WARSZAWA

1991



Egz. nr 2



Ppłk dr Ireneusz ŁYSIAK

SPRAWOZDANIE Z BADAŃ

opinii nauczycieli akademickich Katedry Sztuki Operacyjnej
o procesie opracowania prac dyplomowych
w Akademii Obrony Narodowej



SPRAWOZDANIE Z BADAŃ

przeprowadzonych z nauczycielami akademickimi
Katedry Sztuki Operacyjnej w kwietniu 1991 r.

/Prace dyplomowe/

I. CEL BADAŃ: Ustalić opinię nauczycieli akademickich o procesie opracowania prac dyplomowych przez słuchaczy i uzyskać propozycje zmian w tym zakresie.

II. PROBLEMY BADAWCZE

1. Jak oceniany jest proces formułowania i zatwierdzania tematów prac dyplomowych oraz ich przydziału słuchaczom?
2. Jak oceniany jest stopień samodzielności słuchaczy podczas opracowywania prac dyplomowych?
3. Jakie trudności słuchaczy podczas opracowania prac dyplomowych dostrzegają nauczyciele akademicy?
4. Jak jest zdanie nauczycieli akademickich co do formy pracy dyplomowej?

III. PRZEBIEG BADAŃ

Do przeprowadzenia badań opracowano ankietę w której określono cel badań i sformułowano sześć pytań dla nauczycieli akademickich. Następnie przekazano ankiety kierownikowi Zakładu z KSZO i poproszono go o rozdanie ankiet nauczycielom Katedry. Badania trwały około 2 tygodni. Wypełnione ankiety zebrał kierownik Zakładu. Ankieta była anonimowa. Badaniami objęto 20 oficerów - nauczycieli akademickich KSZO.

IV. WYNIKI BADAŃ /pytania i odpowiedzi/

1. Jak Pan ocenia dotychczasowy proces formułowania i zatwierdzania tematów prac dyplomowych w AON:

- a/ pozytywnie - 6 odp. = 30%
- b/ negatywnie - 10 odp. = 50%
- c/ nie mam zdania - 4 odp. = 20%

Uwaga: Czterech ankietowanych dopisało swoje uwagi, z tego dwóch oceniających pozytywnie i dwóch oceniających negatywnie.

- a/ 1. Wykaz tematów co rok jest uaktualniany. Istotne aby uaktualnianie wynikało z potrzeb katedry lub wojsk.
2. Wynika z planowania całościowego prac naukowo-badawczych.

- b/ 1. Słuchacz powinien sam formułować temat pracy dyplomowej pod nadzorem kierownika grupy. Praca dyplomowa powinna być kontynuacją pracy rocznej. Nigdy nie powinno się narzucać tematu.
2. Bo jest przypadkowy dobór tematyki prac oraz ich wybór przez słuchacza /np. losowanie/. Tematy prac - b. przemysłane!
Ważny jest też dobór kierownika /specjalistów w problemie/.

2. Czy dotychczasowy system przydziału słuchaczom tematów prac dyplomowych w AON jest Pana zdaniem właściwy?

- a/ tak - 4 odp. = 20%
b/ nie - 12 odp. = 60%
c/ nie mam zdania - 4 odp = 20%

3. Jaki jest, Pana zdaniem, stopień samodzielności w pracy słuchaczy?

- a/ podczas tworzenia koncepcji pracy dyplomowej = 30% /średnia² odpowiedzi/
b/ podczas pisarskiego opracowania pracy dyplomowej /redakcja referatu, opracowanie dokumentacji ćwiczenia/ = 60% /średnia z odpowiedzi/.

4. Co, Pana zdaniem, sprawia dyplomantom najwięcej trudności podczas opracowania pracy dyplomowej?

Odpowiedzi:

- brak czasu...
- niespójność tematu pracy z zainteresowaniami
- zmienne koncepcje i doktryny...
- inne nieprzewidziane zajęcia

- zmiany w regulaminach;
- określenie celu pracy, problemów badawczych, układu pracy;
- opracowanie układu pracy i koncepcji;
- uogólnienie rozpatrywanych problemów i wyciągnięcie ich wnioskami;
- uogólnienie i formułowanie zwięzłych wniosków;
- słabe przygotowanie pisarskie;
- słabe przygotowanie pod względem merytorycznym /w niektórych pracach, gdzie problematyka pracy wykracza poza ramy dotychczas przerabianego materiału/;
- słabe przygotowanie metodyczne;
- "rozległość" zleczanych tematów prac;
- "technologia" opracowania prac;
- małe umiejętności w zakresie opracowania pisarskiego prac;
- często zbyt mała wiedza merytoryczna;
- brak odpowiedniego przygotowania merytorycznego;
- brak wyrobionego nawyku odpowiedzialności za to co robi. Jest prowadzony, a nie działa samodzielnie;
- wysuwanie własnych wniosków i ich argumentowanie;
- język polski;
- wypracowanie "zamiaru stron";
- układ referatu;
- nadanie "badawczego" charakteru treści pracy dyplomowej;
- zbudowanie przejrzystej koncepcji pracy;
- samodzielne przedstawienie jakiegoś problemu, o ile nie ma na to materiałów;
- łączenie materiałów z wielu źródeł;
- zebranie skondensowanych wniosków z szerokiej literatury tematu;
- pisarskie opracowanie, w którym poszczególne problemy winny mieć priorytetowe uszeregowanie;
- układ pracy, wyszukanie głównych myśli w literaturze;

- powiązanie różnych myśli;
- słabe odczytanie w literaturze.

5. W jakiej formie, Pana zdaniem, powinny być prace dyplomowe w AON?

a/ referat - 7 odp. = 35%

b/ ćwiczenia - 4 odp. = 20%

a i b ćwiczenia i referaty = 9 odp. = 45%

UWAGA

Wielu respondentów dopisało własne uwagi, które przytaczam poniżej:

- uważam, że jedna i druga forma są poprawne - ważny jest jedynie temat /problem/;
- referat umożliwia zaprezentowanie własnych poglądów i przemysleń przez dyplomanta, a jednocześnie pozwala ocenić poziom jego wiedzy i sposób jej wyrażania;
- opracowanie referatu pozwala na głębszą ocenę treści merytorycznej oraz wiedzy słuchacza;
- głównie winno to być uwarunkowane predyspozycjami słuchacza i wynikającym z nich /marzenia!/ charakterem przyszłej pracy. Słuchacze przewidziani do pracy w sztabach wojsk operacyjnych - ćwiczenia, zaś w instytucjach i szkolnictwie - referaty.
- tematyka, zakres opracowania, przeznaczenie itd. dostosowane powinno być do /?!/ charakteru przyszłej pracy absolwenta. Nie sugeruję zaniechania opracowywania referatów, lecz widzę potrzebę wzrostu ilości opracowań w formie ćwiczeń!
- większość referatów, ale ćwiczenia też, w proporcji 3 : 1;
- jedno i drugie, lecz w określonych proporcjach, wg. przewidywanej "kariery", zdolności, itp.
- referaty w 70%, ćwiczenia w 30%.
- forma pracy może być referat jak i ćwiczenie, ale przydział

powinien być dokonany z perspektywą jego przyszłej pracy.

6. Prosimy podać inne uwagi i propozycje zmian w procesie opracowania prac dyplomowych w AON.

UWAGA: przytaczam dosłownie odpowiedzi respondentów.

a/ Prace roczne i prace dyplomowe należy łączyć tematycznie i formą /referat lub ćwiczenie/.

b/ Dla dobrych słuchaczy powinny być proponowane prace będące częścią szerszych opracowań i badań.

c/ Wybór i opracowanie tematu pracy dyplomowej winna poprzedzać praca roczna na pierwszym roku studiów. Dobre wyniki daje również przydzielenie słuchaczom I roku wybranych problemów do opracowania i dyskusyjnego przedstawienia na forum grupy /1-2 problemy w ciągu roku dla każdego słuchacza I roku/.

d/ Wydaje się, że dążenie do usamodzielniania opracowań może się przyczynić do wzrostu ich jakości. Zbyt często, moim zdaniem, opracowywana praca stanowi tylko potwierdzenie, iż słuchacz "zna" literaturę, instrukcje, regulaminy, itp.

Konsultacja osób "wspomagających" słuchacza, w realiach dnia dzisiejszego, jest zbyt ingerująca w treść pracy! Może już czas by AON kończyli oficerowie na to zasługujący - czyli zdolni do samodzielnego działania.

e/ Tematy prac powinny być proponowane przez słuchaczy, a nie narzucane im przez katedry.

f/ Na etapie egzaminów wstępnych winna być już dokonana selekcja słuchaczy pod względem ich predyspozycji. Winna to uczynić odpowiednio dobrana komisja /wykładowcy z odpowiednio dużym dorobkiem pisarskim, poloniści/. Wnioski winny być przedstawione kierownikom grup.

g/ Słuchacze już na pierwszym roku studiów powinni wykonać /opracować/ kilka - do 5-ciu szt. W ciągu roku każdy słuchacz -

pisemne opracowanie określonego problemu z zakresu taktyki, literatury wojskowej, itp. - jako zaprawa /wdrożenie/ do pracy dyplomowej na 2 roku studiów. Takie kilkustronicowe opracowanie - kilka razy do roku - mogą okazać się wartościowym elementem w rozwijaniu umiejętności pisemnego formułowania myśli i korzystania z literatury

Tematy opracowań ustalać na każdy rok akademicki w katedrze /wydziałach/? - uniknie się "ściągania".

h/ Praca dyplomowa powinna być kontynuacją zainteresowań oficera, rozwinięciem pracy rocznej. Jeśli indywidualnie podchodzi się do oficera to praca dyplomowa częścią rozprawy doktorskiej.

i/ Propozycje tematów prac dyplomowych powinny wypływać od studentów - należy im jedynie wskazać obszary tematyczne.

j/ Słuchacz powinien sam proponować temat pracy na pierwszym roku studiów z czego wybrany zakres powinien być tematem pracy rocznej.

k/ Praca dyplomowa powinna być teoretycznym sprawdzianem przydatności słuchacza na określone stanowisko służbowe.

l/ Prace dyplomowe powinny w większym stopniu odpowiadać zapotrzebowaniu w wojskach, być opracowywane na użytek konkretnej instytucji, jednostki i powinny być autentycznie weryfikowane w praktyce, bez względu na fakt ich obrony.

V. WNIOSKI OGÓLNE

1. Dotychczasowy proces formułowania i zatwierdzania tematów prac dyplomowych w AON jest oceniany na ogół negatywnie /50% odp./ przez oficerów - nauczycieli z KSZO. Również większość nauczycieli z KSZO /60% odp./ uważa, że przydział słuchaczom tematów pracy dyplomowych nie jest właściwy.

2. Nauczyciele akademicki z KSZO oceniają, że stopień samodzielności pracy słuchaczy podczas opracowania prac dyplomowych wynosi:

- 30% podczas tworzenia koncepcji pracy;
- 60% podczas pisarskiego opracowania.

3. Zdaniem nauczycieli akademickich z KSZO podczas opracowania prac dyplomowych największą trudnością sprawia słuchaczom stworzenie koncepcji i układu pracy, a także uogólnianie i formułowanie wniosków.

4. Zdecydowana większość nauczycieli akademickich z KSZO uważa, że w AON powinny występować jako prace dyplomowe referaty i ćwiczenia, jednakże z przewagą referatów.

5. Nauczyciele akademicy z KSZO sugerują aby proces opracowania prac dyplomowych rozpoczynać od pierwszego roku studiów.